

[Lasse Budtz]

Socialdemokratiet synes stadig, at regeringen i generalforsamlingen skulle undlade at stemme for den herhjemme berømte L 12-dagsorden stillet af Cuba, DDR og Ungarn, bl.a. fordi et flertal i denne sal har denne opfattelse. Dagsordensforslaget er ganske vist heller ikke efter socialdemokratiets opfattelse ideelt. Dets sigte er ganske vist rigtigt, men det indeholder ikke nogen opfordring til direkte forhandlinger mellem NATO og Warszawa-pagten, og disse to pagter må selvsagt inddrages i forhandlinger om et internationalt forbud mod førstegangsbrug.

Da folketinget nu har udtalt sig klart til fordel for et sådant forbud, burde regeringen have gjort noget, eventuelt ved at stille ændringsforslag eller eventuelt ved at fremsætte et helt nyt forslag, der imødekom folketingsflertallets anvisninger. Det kunne man godt have gjort, f.eks. med et eller to østlige lande, et par andre vestlige og et par neutrale. En vedtagelse af en sådan resolution ville virkelig have gjort et stort indtryk. Jeg underkender bestemt ikke procedurevanskelighederne, men man kunne da have gjort forsøget.

Uanset at regeringen ikke vil følge et råd fra folketingsflertallet, giver denne uoverensstemmelse efter vores opfattelse imidlertid ikke anledning til at stille regeringen over for et mistillidsvotum, for ærlig talt ville befolkningen ikke kunne begribe, at vi skulle til valg på et spørgsmål om, hvorvidt vi skal undlade at stemme i FN eller ikke. Det ville være det tyndest tænkelige valggrundlag.

Jeg ved godt, at regeringen kom os i møde for én resolutions vedkommende, og det er vi glade for, men det er uhyre betænkeligt, at regeringen negligerer et sikkert folketingsflertals holdning, og det må naturligvis give anledning til overvejelser af den alvorligste art.

Hvilken regering vi end har i de kommende to år, hvor Danmark er medlem af sikkerhedsrådet, vil vi imidlertid blive tvunget til at tage stilling til mange alvorlige problemer i forbindelse med vor stemmeafgivning.

Vi er tilfredse med, at Danmark, forstår jeg, sammen med en række nordiske lande på forhånd har udarbejdet et forslag til sikkerhedsrådet om nye sanktioner mod Sydafrika i et forsøg på at medvirke til, at landets apartheidsystem bringes til afslutning. FNs medlemslande opfordres til på nationalt plan at indstille nyinvesteringer og lån til Sydafrika, stoppe for nye handelsfremstød, ophøre

med alle former for militært samarbejde og indstille atomsamarbejdet. Uanset at også Danmarks handel med Sydafrika er vokset, finder vi alle disse detailforslag rigtige, men vi savner, må jeg sige, et forslag om et stop for enhver form for olieeksport til Sydafrika, det ville virkelig kunne mærkes.

Vi mener også, at regeringen må kunne forøge sine anstrengelser for at formindske svælget mellem den rige og den fattige verden, bl.a. ved at arbejde til fordel for en ny økonomisk verdensorden. Heller ikke her undervurderer vi vanskelighederne bl.a. i forbindelse med den omstillingsproces, som må komme, hvis en økonomisk verdensorden virkelig skal findes.

Danmarks placering i sikkerhedsrådet bør altså ikke hindre os i en aktiv, konstruktiv indsats i FNs andre organer. Jo oftere der tales om muligheden af at skabe atomvåbenfri zoner, gerne som én stor, tillidskabende foranstaltning, desto større er chancerne for at vinde forståelse for folketingsflertallets holdning og derfor også for en zones gennemførelse.

Folketingsflertallet mener jo uanset nuancerne i opfattelserne, at regeringen skal arbejde for ideen i alle internationale forbindelser, og jeg minder om, at min partiformand, hr. Anker Jørgensen, har foreslået, at man kunne afholde en nordisk parlamentarisk konference, hvor spørgsmålet blev gennemdrøftet. Uanset regeringens holdning vil arbejdet med en zones tilblivelse jo blive fortsat.

Dette leder mig til nogle få bemærkninger om udenrigsministeriets sikkerhedspolitiske rapport – den såkaldte Dyvigrapport – der bogstavelig taget intet som helst nævner om de muligheder for at arbejde med nedrustning, der findes også i FNs forskellige organer. Rapporten fastslår ganske rigtigt, uden at den i øvrigt siger noget, som vi ikke har hørt før, at den fundamentale opgave må være at arbejde for et bedre forhold mellem Øst og Vest. Ja vist, men en del af dette arbejde må foregå i FN, for FNs muligheder er, når alt kommer til alt, begrænsede til det, supermagterne kan blive enige om, og jo især på nedrustningsområdet.

Socialdemokratiet vil gå positivt og konstruktivt ind i arbejdet i det udvalg, der med rapporten som udgangspunkt skal beskæftige sig med dansk sikkerhedspolitik – det mang-